

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény **Margitai József** szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak nyitlerek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 frt
Negyed évre . . . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadhatnak:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bácsban: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., Daube G. L. és társánál és Horndl. Brűnben: Stern M.

Nyitlér példosora 10 kr.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A Muraközi tisztii önszegélyző szövetezet, a Csáktornyai takarékpénztár, a Muraközi takarékpénztár sat. hivatalos közlönye.

Ujabb adományok a Gaspárits-szoborra.

1. Perlakon Sipos Károly ivén ujjabban adakoztak:

Ij. Goricsanecz József	50 kr.
Glavina András	50
Borbély István	20
Verbancsics Ferencz	1 frt —
Dr. Tamás János	50
Kovacsics Lajos	20
Safrancics Ferencz	15
Mattersdorfer Jacob	50
Zdelár József	50
Percsics Irma	20
Novák Ilka	20
Molnár István	1 frt —
Hirschson S.	50
Krausz Béla Budapest	50
Gayer Lajos Ludbreg	2 frt —
Schweizer Károly	50
Müller János	50
Kisfaludy Gyula Hodosán	50
Barsch Heinrich	50
Goricsanecz Károly	40
Babics Nándor	20
Meszarics István	20
Mansuet Horvatek	30
Buczalics Sándor	50
Svággell N.	50
Sostarics Péter	20

Átvitel 12 frt 75 kr.

Athozat 12 frt 75 kr.	
Sostarics Pál	50
Sonnenwald S.	50
Horvát Mihály	1 frt —
Pedvezanecz György	50
Bózsek György	50
Misics Ferencz	20
Bartal György Szoboticza	1 frt —
Ujlaki Bódi Perlak	20
Ebenspanger Lipót	1 frt —
Glavina Pál	20
Malek István	50
Ujlaky Mária	50
Dolencsics Lukács	20
Hajdinák Iván	50
Megyerics Géza	50
Hrasztics István	20
Antolek György	50
Herzog József	50
Spitzer József	50
Spitzer Jakab	50
Horváth Pál	50
Strausz Béla	50
Tersánszky Gyula	1 frt —
N. N.	20
Németh Gyula	40
Pongracsics Matek	20
Blazsincics György	30
Mihácz János	40
Verbancsics N. Mura-Király	1 frt —
Vizmathy Sándor Mura-Csány	20

Átvitel 27 frt 45 kr.

Athozat 27 frt 45 kr.	
Babics Gábor Mura-Vid	115
Óreg Vizmathy S. Bóbicza	20
Balázs János Perlak	20
Alsó Muraközi Takarékpénztár	5 frt —
Összesen	33 frt — kr.
2. Dráva-Csány körjegyzőség ivén:	
Dráva-Csány	6 frt — kr.
Miksavár	50
Cseresyés	50
Dráva-Óhid	50
Édeskut	50
Nagyfalu	50
Zrinyifalu	50
Tótfalu	50
Dráva Magyaród	50
Összesen	10 frt —
3. Órségi körjegyzőség	1 frt — kr.
4. Sostarics Dániel ivén Stridórol:	
S. D.	1 frt — kr.
K. S.	50
F. K.	50
K. G. o. Desid.	50
Összesen	2 frt 50 kr.
5. Egyesek:	
Boda Imre ny. jószágigazgató „egykori hű barátom emléktáblájára“	5 frt — kr.
Pecsornik Ignác vendéglős	2 frt —
Kotter Márton plébános	1 frt —
Paksy Győző gyak. isk. tan.	1 frt —
Liszky Sándor nyomdász	50
Összesen	9 frt 50 kr.

A „Muraköz“ tárczája

A rágalmazott Magyarország.

(Esküdtzéki vádbeszéd.)

(Folytatás.)

És most ismét azt kérdezem t. Esküdt urak! mikép lehet leginkább megnyerni a kedélyeket ennek a vakmerő és szláv segély útján elérhető vélt nagy végezésnek t. i. Erdély és Románia egyesítésének; melyik a megindított mozgalom hullámainak kiterjesztésére, erejének fokozására, a legalkalmasabb, a leginkább közből mód és eszköz, melynek segélyével a megindított mozgalmat napirenden tartani annak ugy Romániában, mint e hazában román honfitársaink körében új hivatelt, toborzani, e törekvéseket majdan megérelelhi, gyarapítani és föltámasztani leginkább lehet?

Hát erre ismét csak az az út és mód szolgál egyedül, melyet a vádlottak által terjesztett nyomtatvány követ. T. i. először is lefestetni a magyar nemzetet — mert a könyv német, francia, olasz és angol fordítása Európának is szól — mint a civilizációra teljesen alkalmatlan, ma is egészen barbár, csak rombolni képes, Keleteurópa művelődését, haladását veszélyeztető, megakadályozó hun-mongol népsöpredékét, mely fölött az az 100 év, mióta itt a magyar civilizáció örök szegényére helyét bitorolja „művelt“ „római ivadé“ közvetlen szomszédsága daczára is, egészen nyomtalanul telt el. Azután feltüntetni Magyarországot, mint a nemzetiség irányában teljes szabadalommal, álla-

ni assistentia mellett gyakorolható önkénynek, jogtalanságnak és erőszaknak oly classicus földjét, melyről a civilisált világ halvány fogalommal sem birhat. Mert a vádlottak által terjesztett nyomtatvány szerint itt a kiváltóság magyar a legékebbi bünököt is büntetlenül követheti el s azokrét a román mindig hasztalan és hiába keres, bárkitől és bárhol is oltalmat s orvoslást. Mert a magyar államban, kezdve az alkotmányos jogok gyakorlásától, a választási törvénytől, az államigazgatás, minden ága, a közköztetés, a törvénykezés, a közigazgatás, a közbiztonság sőt az egyház is, szóval mindaz, a mi másutt a nép szellemi, vagyoni életének istapolására szolgál, az itt mind arra irányul, hogy a román nemzetisége, nyelve, mivelődése, vallása, vagyoni fejlődése a legzsearnokabb módon elnyomassék, lábbal tiportassék.

Es elnyomója népeinek a magyar, mikor az az ide betelepített idegeneknek oly jogokat, szabadságokat kiváltóságokat adott, melyekkel maga sem birt? — Megfosztja nyelvétől az itt élő nemzetségeket, mikor 1000 évi együttlét után a románok száz-ezerekre menő tömegei között nyoma sincs a magyar nyelvnek; míg más államok tízedrész annyi idő alatt is teljesen elenyésztették, összeolvasztották vagy fölcsívták magukba a reájuk nézve idegen néplajukat? — Lehet itt ép elmével a románok nyelvének elnyomásáról beszélni, midőn a statisztika bizonyosága szerint a románoknak csak 6% a tud magyarul és 94% előtt teljesen ismeretlen az állam nyelve? Hát ez a tény már egymagában is nem szólt bizonyítéka annak, hogy itt az az Európászerte éretrombitával kürtölt erőszakos magyarosítás, mely a megindított mozgalomnak egyik legnagyobb ütökártyája, legaljasabb hazugság.

S mert nem törekedtünk a multban a nem-

zetiségek beolvasztására, s vezérgondoiatul, mint mindig s mindenütt, egy a nyelvhasználat terén is a szabadság eszméjét követtük, szóval, mert szabadelvűek a becsületességünkben jóhiszeműek voltunk, most ez fegyver, államunk szétbontására használt fegyver legyen ellenünk?

Számra alapítják támadásaikat, mikor a románáság az ország lakosságának 17% a! vagy ősi származás alapján táplálnak igényeket a kilenczszázados magyar királysággal szemben? mikor az ősi származás a komoly tudomány tanítása szerint megmosolyogni való naiv mese. Erőszakos magyarosításáról költenek rémes históriákat, mikor százakra megy az oly községek, melyeknek elefőlt tiszta magyar lakossága ma már teljesen elelőlte nyelvét s egészen eloláhosodott? erőszakos magyarosításra mutat az, hogy akad és pedig nem egy, itt Magyarországon felnőt, megőregedett az intelligens néposztályhoz tartozó ember, aki nem tudja az állam nyelvét? Megtélemlítésről, elnyomásról panaszkodnak? és rendszeresen megtagadják a bíróság és esküdtzék előtt az állam nyelvének jogosultságát, s még azok is, kik tudnak magyarul, mernek daczolni a törvénnyel, mernek daczolni a magyar állammal s a világrét sem szólanak egy szót se magyarul, csak hogy a nyilvánosság előtt is tüntehessenek azzal, hogy megtagadják az állam nyelvétől az elismerést.

Van arra példa t. Esküdt urak! a föld kekségének bármely civilisált államban, hogy valamely országnak az intelligens néposztályhoz tartozó polgárai ne ismerjék és szükségtelennek merjék nyilvánítani, vagy ha beszélik, egy megtagadni merjék az állam nyelvének ismeretét, az államét, melyben születtek, fölnevelkedtek, élnek, boldogulásukat találják, s melynek engedelmességgel tartozó polgárai? Es midőn megtagadják az elis-

A mai kimutatás szerint.	
1. alatt	33 frt — kr.
2. alatt	10 frt — „
3. alatt	1 frt — „
4. alatt	2 frt — „
5. alatt	9 frt — „

Összesen 56 frt — kr.

A „Muraköz“ szept. 24-iki 39 ik számban legutoljára ki lett mutatva 86 frt 15 kr. Lapunk mai számában kimutatott összeggel együtt a gyűjtés eddigi eredménye: 142 frt 15 kr.

Ebből az összegből a csáktornyai Muraközi Takarékpénztárban van elhelyezve 86 frt 45 kr., Perlakon az Alsó-Muraközi Takarékpénztárban 55 frt 90 kr.

A gyűjtés tovább folyik. Az adományokat köszönettel fogadják

a bizottság.

Az alispáni jelentésből.

(1893. okt. 2.)

A törvény által tisztemül szabott köteleességhez képest van szerencsém a törvényhatóság állapotáról és a közigazgatási hivatalos ügyvitel körében tett intézkedésekről szóló jelentésemet, — mely ezen évi április hó 1-től augusztus hó 31-ig terjedő időszakot foglalja magában — a következőkben mely tisztelettel előterjeszteni:

A felnőttek közegészségi állapota a lefolyt egész időszak alatt nem csak kiegyenlítő, de több helyen teljesen kedvező volt.

A gyermekek közül közegészségi állapot a köztük több helyen felmerült járványok és ezek általi nagyobb betegforgalom miatt kevésbé volt kedvezőnek mondható.

Az ország keleti és éjszakai részén uralgó cholera járvány elleni intézkedések teljesítése szigorúan elrendeltetett és az a lehetőség szerint végre is hajtott, különös

merést az állam nyelvével, s annak követelését igazságtalanságnak, jogtalanságnak nyilvánítják, van lelkiismeretük pirulása nélkül a szélrózsa minden irányában, még azt is hirdetni, hogy az az állam, melylyel, egy hajuk szálának megörbülése nélkül így mernek daczolni, így mernek paczkázni, hogy az az állam erőszakosan magyarosít, hogy az az állam megfosztja nyelvétől a nemzetiségeket, zarnokoskodik felettük, s a román nemzetiséget kegyetlenül irtja és tiporja? És a mily arcztalanság ez a pirulás nélkül hirdetett vád, ép oly otromba, oly együgyű az az indoklás is, melylyel az állam nyelve irányában követelt daczos magatartásukat igazolni igyekeznek.

A magyar nyelv ismerete kivétel nélkül őket nemzetiségükből; így hangzik az együgyű korlátoltság érvelése. Hát ugyan nem beszélünk-e mi is, s nem beszélnek-e ők is anyanyelvükön kívül más nyelvet is, s elvesztettük-e akár mi, akár pedig ők nemzetiségüket? Nem randelte-e el a magyar állam, a magyar nyelv oktatása mellett egyszerűen a német nyelv kötelező oktatását is? Hát ez — a mi felelet egyttal, sokszor fölhánytorgatott sovínizmusunkra is, most majd ki fogna vetközteni minket nemzetiségükből?

Nem tanulni magyarul, ellentétli legmakacsabul a magyar nyelv terjedésének, de ezért mindenből bő részt követelni, mindenben nemzetiségi érdekek legmelegebb istápolását kívánni a magyar államtól: ez a vádlottak által terjesztett nyomtatványok egy további bölesességi maxtmája. S mivel a magyar állam iránti megvetésből nem tudnak, vagy ha tudnak, a magyar állam iránti daczolásból nem akarnak beszélni magyarul: akkor igazságtalannak, a román értelmiség elnyomójának, üldözöjének nyilvánítatik a magyar állam, mert a magyarul nem tanuló, a magyarul nem tudó, vagy beszélni nem akaró románoknak nem ad hivatal.

(Folytatjuk).

Kiadja:

egy magyar bizottság.

gond fordított az ivóvíz jó minőségére, miért trágadomboknak és árnyékszéknek kutak közeléből eltávolítása a helyi előjáróságoknak kötelességévé tétetett.

A megyébe trachomások kezelésére nézve van szerencsém jelenteni, hogy a nmélt. belügyminiszterium ez évi ápril hóban két szigorló orvost küldött vármegyénkbe, kik a perlaki, csáktornyai és lendvai járásokban a községek összes lakosságának szeméit megvizsgálták s újabb trachoma esetek felfedezése céljából júniusig működtek: eljárásuk eredményeként a trachomának az eddiginél tetemesen nagyobb számát mutatták ki; az illető betegeknek gyógykezelésbe vételekor, valamint a főorvos által június hónapban Kotorban. Mura-Vidon és alsó-Domborun teljesített felülvizsgálatnál azonban kitűnt, hogy az 5 általuk szemcsés köthártyalobnak classifikált esetek meglehetősen száma nem trachoma.

A védhimlő oltás minden akadály nélkül legnagyobb részben befejeztetett

Bonczvizsgálat teljesítettettt összesen 47 esetben és pedig 31-szer törvényeszi megbízatás folytán, 16-szor pedig rendőri tekintetből, külső hulla szemle rendőri tekintetből 28 esetben ejtetett meg; súlyos sértés bejelentetett 16, öngyilkosságot 15 egyén követett el, véletlen szerencsétlenség általi halálnak 30 egyén esett áldozatává, elmekórnak 18 esete lett hivatalos beavatkozás tárgyá.

A csáktornyai járásban szülöttek száma 531 a meghaltaké 414, szaporodás 117; a perlakiban a szülöttek száma 565, a meghaltaké 408, szaporodás 157.

A hasznos háziállatok egészségi állapota kielégítő volt.

A folyó évi ápril hó 1-től augusztus hó 31-ig a vármegye területén előfordult tüzesetek száma 81 volt, melyeknél az összes elhamvasztott érték a hivatalos kárfelvételei jegyzőkönyvek szerint 123.870 frt 70 krt tett ki, melyekből biztosítva volt 55.445 frt 61 krnyi érték s így a biztosítatlanul szenvedett kár 48.425 frt 09 krra rug.

A törvényhatósági közutak állapota fokozatos fejlődésben van s az államépítészeti hivatal törekvése főleg oda irányul, hogy a szakaszmérnökök rendszer havi utazásait: alkalmával az utsemélyzetet teendőikben oktatassák, vezessék, s a fontosabb földmunkálatokat, sőt új árok metszéseket is mérnökileg kitűzzék s azoknak czél- és szakszerű végrehajtását közvetlen vezetés által eszközölik.

A lefolyt időszakban a vármegye területén a személy- és vagyonbiztonság három gyilkosság, egy gyermekgyilkosság, három emberölés-, egy emberölési kísérlet- és egy rablással lett megzavarva.

A vármegye törzsvagyonra áll részint földterhelmentesítési- és takarékpénztári-, részint pedig magán kötvényekben gyűmölcsözőleg elhelyezett 11.405 frt 10ke és ezután esedékessé vált 55 frt 20 kr. kamat követelésből, mely utóbbinak behajtása iránt az intézkedés megtétele s így ezen befolyandó kamatösszeggel együtt a megyei törzsvagyon 10ke állaga jelenleg 11.562 frt 20 krt tesz ki.

Végül említés nélkül nem hagyhatom, hogy a községi nagy hadgyakorlatokhoz kivézenyelt császári és királyi 13-ik hadtest és az ahhoz beosztott horvátországi honvéd lovaság és gyalogság, egy a N.-Kanizsán összpontosított 7 ik és 8 ik m. kir. honvéd huszárezred a vármegye területén folyó évi szeptember hó 1-től 15-ig részben átvonultak, részben hogy „előkészítők gyakorlatokat eszközöljék, rövidebb hosszab ideig elszállásolva voltak s ez alkalommal a közönség által a katonaság jóindulatu előzé-

kenységgel fogadtatott; a hatósági közegek az elszállásolás nehéz munkájában odaadó buzgósággal közreműködtek, melyet a katonaság mintegy átérezve a tömeges elszállásolással járó teher sulját, tapintatos, méltányos és előzékeny magatartással viszonozott.

Kelt Zala-Egerszegen, 1893. évi szeptember 18-án.

Csертán Károly sk.,
Zalavármegye alispánja.

Különfélék.

Kérelem. Kérjük t. előfizetőinket sziveskedjenek az utolsó negyed alkalmával előfizetéseiket megújítani s a hátralékokat beküldeni!

— **É. Felcsége** a magyar király néánepén e hó 4-én Csáktornyan a Szent-Ferencziek templomában ünnepi mise tartott, melyen főt. Angyán A. cerebrált A kóruson Czompó Andor kántor vezetése mellett a képezdei növendékek énekeltek. Áldozás után a kántor szép király-hymnust énekelt. A misén képviselve voltak a helybeli kir. állami, megyei és városi hatóságok, hivatalok, intézetek, tantestületek, urad. tisztóság, tanulóifjúság, közönség. A középületekre nemzeti zászlók tűzettek ki

— **Dr. Szabó Elek** nagykanizsai kir. járásbírósi bíráló a pécsi ítélő-táblához tanácsjegyzőtül rendeltetett be.

— **Eljegyzés.** Szalai Géza kotorii déli vasuti hivatalnok szeptember hóban eljegyezte Kiss Dóra postamesternőt.

— **Ésküvő.** Eörsi Gyula alsó-lendvai uradalmi számvevő ma d. u 1 óraker vezeti a helybeli izr. imaházban oltárhoz Arenstein Simon kereskedő kedves leányát Bertha kisasszonyt

— **Éjegyzés.** Kovácsics József csáktornyai kir. járásbírósi díjnokat az igazságügyminiszter ut gyanonada inokká nevezte ki.

— **Ésküvő.** Meid er Bernát ivánecci (Horvátország) fiatal mészáros folyó hó 10-én délután 5 óraker vezeti oltárhoz a helybeli izr. imaházban özv. Steiner Regina kedves leányát Flóra kisasszonyt.

— **Éjegyzés.** Eisenstädter Emil zágrábi lakos jegyvet váltott özv. Piszker Simonné kedves leányával Regina kisasszonnyal.

— **Szárközy Sándor** jeles magyar zenekara f. hó 8-án — vasárnap — este 8 óraker a „Hatyc-vendéglő“ éttermében hangversenyt tart. A zenekar tagjai e helyen is kéri a t. közönség szives pártfogását. Mi is ajánljuk derék zenészeinket a közönség jóakarátába.

— **Vettük a következő gyászjelentést:** Dr. Kolossa Kálmán ügyvéd egy saját, mint az összes rokonság nevében is fájdalommal telt megtört szívvel jelenti hön szeretett imádott kedves nejének, dr. Kolossa Kálmánné szül. vernaachi Liegel Luiza urnónek életének 31-ik, boldog házasságának 4-ik évében hosszas szenvedés után f. hó 5-én reggel 3 óraker történt gyászos elhunytát. A drága halott telemei folyó hó 6-án délután 4 óraker fognak beszen-teltetni és a családi sirboltban elhelyeztetni. Kelt Szt.-Gothárdon, 1893. évt okt. 5-én. Dr. Kolossa Kálmán, mint férj. Liegel györgy, mint apa, Luiza, Géza, Lili, mint gyermekei. Áldás és béke drága hám-vaira!

Tekaverseny Csáktornyan, a Baumhack-féle vendéglőben fennálló tekérd-egyesület évi közgyűlést ma egy hete tartotta meg. A közgyűlés után tekeverseny volt, mely az összes dobók nyereségével végződött — A nyereménytárgyak tréfás tárgyak voltak. A

versenyt társasvacsora követte, melyen mintegy 20—25 lag és vendég volt jelen. Felköszöntötték az egylet elnökét (Jeney) és az egylet tagjait (Tódor).

Perlaki hírek. Nagyságos dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő szeptember 28 és 29-án Perlakon volt a D. K. E. által itt létesítendő óvoda ügyében, mely alkalommal vezetése alatt megalkult az „Ovodai felügyelő bizottság” is, még pedig a következőképen: Elnök: Dr. Böhm Sidney. Tagok: Grész Alajosné, Dr. Böhm Sidneyné, Cseseznák Józsefné, Horváth Csongorné, Kostyál Ferencné, Sipos Károlyné, Verly Ernőné, továbbá: Horváth Pál, Klestinsky Dezső, Lange Kelemen, Malek István, Tóth Sándor, Varga János, Wiener Ferencz. Ugyancsak ez alkalommal kérvény intéztetett a tanfelügyelőséghez, hogy az áll. isk. négy tagból álló gondnokságot hét tagra egészítse ki. Az új tagok a következők: G. és Alajos, Horváth Csongor, Varga János. Október 10-én a tanfelügyelő ur a D. K. E. által állított óvoda megnyitására ismét városunkba jött, mely addig, míg béihelyisége elrendeztetik, az áll. iskola helyiségében lesz. — A múlt hó 30-án tartotta Molnár István szoboticzai plébános 50 éves áldozásának emlékét. a perlaki templomban. A agg egyházi férfi ez aranyünnepére a távoli községekből is nagy számmal jöttek. — Október 4-ét Főlséges királyunk nevenapját mint mindig, úgy azt most is a legnagyobb ünneppélylyel ülte meg Perlak lelkés és hazafias közönsége. Előző nap este, valamint azon nap reggel taraczk lövések jelezték az örömnapot. Szerdán délelőtt ünnepléses istentisztelet volt, melyen résztvettek a tanítók vezetése mellett az áll. iskolai tanulók; jelen voltak továbbá az összes hivatalok. — A perlaki járásban a közös hadsergebli tartalékosok és a szabadságot katonák ellenőrzési szerelje október 31-én, továbbá november 1., 2., 3. és 4-én lesz. — A ki Perlakon megfordult, ismerősei vagy barátai legelőször Ottokra vezették, hogy kimulathassa magát a Tudom. bármennyire szerették is e helyet, most egy ideig néma lesz az ottoki csárda vidéke, mert drék, becstelen magyar bérlője, Grünwald Lőrincz hosszabb sorvasztó betegség után meghalt. Temetése hétfőn délután volt a perlaki izr. temetőben Béke porain! —

Szerencsétlenség. Ribics Mátya, nős, 2 gyermek atyja, a domborui földműves e hó 3-án a Dráva her. átországi részén kukoricza szedését elvégezve, sógorával idogált az a domborui rév közelében, várván a stájerországi esőzés következtében hirtelen áradó folyó révjének helyreigazítását, melyen keresztül vala menendő. Miután a rév nem vihető át a sötét éjjeli órákban sem, mámoros fővel egy csónakon szándékozott a túlsó partra jutni. A megáradt Dráva elkapta csónakát. Ennyit tudnak róla rokonai. Mint történt utazása és uszkálása Légrádig, — mit csak kombinációra lehet alapítani — arról senki sem adhat biztos felvilágosítást. Elég az hozzá, hogy néme lyek hallották volna a légrádi Dráva szigetből segélykiáltásait már éjféli után. A molnárok pedig a hajnali órákban látták a szigeten ruházatlanul a leggyyszerűbb fűrdő kosztűmmel, de örültnek hívén, nem mertek átmenni hozzá. Szerda délelőtt betegny átszónakázott a szigetre s ott találták őt egyéssz eszméletlenül, megde medve, oldalán 2 ujjnyi széles, hosszú veres sávval. Áthozták csónakukon s gyors orvosi segély mellett Légrádra szállították, hol sikerült az ügyes kezelés által éjféltre eszméletre hozni, habár ő az egész esetről legkeveseb-

bet tud. — A süttörtök reggel haza szállítani. Kombinációszerint e szerencsétlen csónakból kiesett s ruhástól uszott addig, míg egy szigetre nem hozta az áradat, innét pedig annak reményében, hogy átúszik, — természetesen most már józanon — neki vetkőzött s így juthatott a sötét éjben önkéntelenül a szigetre, hol reá találtak.

Légrádon a meghalt olvasó-egylet feltámasztásán fáradoznak. Az alakulási gyűlés szombat délutánra lett összehívva.

Téli menetrend a déli vasuton. A déli vasut vonalain ez évi október hó 1-én, mint minden évben, a téli menetrend lép életbe. A budapest-pragerhofi vonalon a Siofok és Budapest között közlekedő 211. és 212. sz. személyvonatok, valamint a Budapestről székesfehérvárra közlekedő 219. sz. vegyesvonat már szeptember 16-án belettek szüntetve s Budapestről Székesfehérvárra a 219. sz. vonat helyett a 217. sz. vegyesvonat (indul Budapestről 5 óra 25 perczkor délután, érkezik Székesfehérvárra 7 óra 39 perczkor este) hozott forgalomba. A magy. kir. államasutak 9. sz. vonatahoz csatlakozó 294. sz. vegyesvonat 10 órakor este indul Kelenföldről s 10 óra 12 perczkor este érkezik Budapestre. A 201. sz. gyorsvonat csatlakozását Budapest keleti pályaudvarról az 1042. sz. vonat fogja közvetíteni, mely 7 óra 10 perczkor este indul Budapest keleti pályaudvarról. A steinbrück-sziszeki vonalon az 512. sz. vonatonál (indul Steinbrückből 1 óra 38 perczkor délután) a 6417. sz. vonathoz Zapszaicen csatlakozását létesítették Csáktornya felé. A többi vonatösszeköttetések a magyar vonalakon érvényben maradnak. A közvetlen kocsik forgalmában szintén nem fog változás beállani. Közlekedési adatok az 1893. évi október hó 1-től érvényes s kihirdetett menetrend-felragaszkoból vehetők ki.

Pályázat. A tapolezai államilag segélyezett vinczellér iskolában az 1894. év január hó elsején kezdődő s egy évig vagyis 1894. év december hó végeig tartó tanfolyamra 25 növendék felvételére pályázat hirdetik, a felvétel részint saját költségen, részint alapítványi helyekre ingyen történik. Felvételi kellékek: 1. 16 év betöltését igazoló keresztlevél. 2. írni, olvasni tudás. 3. Jó erkölcsöt tanúsító községi bizonyítvány. 4. szülői vagy gyámi beleegyezés s azon kötelező nyilatkozat, hogy a tanulót az intézettel évközben ki nem veszik. A szükséges ruházattól, fehér s ágyneműtől, valamint kisebb kertészesszközöktől (metsző olló s ojtó kés) minden tanuló önmaga tartozik gondoskodni. A sajátköltséges tanulók egész évi előkészítési díja 120 frt, mely összeg 60 frtos részletekben félévénként előre fizetendő. Az alapítványt élvezők 5 évig tartoznak Zalamegyében szolgáltatott valóni. A kellőleg felszerelt kérvények folyó évi november hó 1-ig a tapolezai vinczellériskola felügyelő bizottságához címelve az iskola igazgatóságánál benyújtandók. Tapoleza 1893. szeptember 30-án. Tus Antal igazgató.

„Örök naptár” Bacsó Ferencz hírlapíró és a szegedi pénzügyigazgatóság tisztviselője előfizetést hirdet ilyen című művére, mely a jövő hónap elején jelenik meg a könyv piacon. Ez igen érdekesnek, praktikusnak ígérkező s a maga nemében páratlanul álló irodalmi ujdonságra felhívjuk olvasóink figyelmét s a műprogramjából kiemeljük a következőket: Az „Örök naptár” tartalmazni fogja a jelen és jövő század naptárát az az állandó és változó ünnepek, farsang, névnapok, holdváltások és egyéb naptári tudnivalók pontos megjelölésével. Tehát két századévre tökéletesen pótol egy közönsé-

naptárt s a ki ezt megszerzi, bizvást elmondhatja, hogy örök időre ellátta magát naptárral, mivel ez, a most folyó 1893. évtől számítva, még nem kevesebb mint 107 jövőendő esztendőre lesz érvényes! De ezen kívül az „Örök naptár” tartalmazni fogja világos áttekintésben a Krisztus születése óta lefolyt összes évszázadok naptárát is, úgy hogy egy pillanat alatt megtudhatjuk a keresztény időszámítás bármelyik évének bármelyik napjáról, hogy az a hétked melyik nevű napja volt. Az „Örök naptár” nak ekként történelmi bősége van, a mennyiben a világ eseményekről megmondja nekünk, hogy micsoda napon mentek azok végre? Micsoda napon történt pl. Szent István megkoronázatása, a gyászos emlékü mohácsi csata, vagy az aradi tizenhárom vértanu kivéggetése? stb. De másfelől olyan érdekesekkel is bír, a mely elől senki sem zárkozhatik el, még az sem, aki talán a történelem nagy eseményei iránt egészen közönyös. Mert az már csak érdekelni fog minden embert, hogy a saját életében előforduló nevezetes események micsoda napra estek. Így, hogy néhány példát említsünk: a hét melyik napján pillantotta meg a napvilágot melyik napján esküdött örök hűséget az oltár előtt? stb. stb., melyeknek pontos dátumát rendszerint tudja minden ember, de nem tudja, hogy micsoda nap volt akkor, s ezt csak régi (azon évbeli) kalendáriumokból lehetne megállapítani. Ily régi kalendáriumok azonban mivel ezeket nem szokták megőrizni, még nagy könyvtárakban is csak legritkább esetekben találhatók fel. Az „Örök naptár”-ral egyszerre kezünkben van valamennyi eddig megjelent naptár s valamennyi ezután megjelenendő, a 2000 ik éz végéig! A mi pedig a mű nyomdai kiállítását illeti, alólirt kiadóhivatal minden lehető elkövet arra nézve, hogy az „Örök naptár” külső megjelenése is méltó legyen belső tartalmához s helyet foglalhasson bármely előkelő szalon asztalán is. Diszes, tetszetős, kiállításánál fogva egyszerűen kiválóan alkalmas leendő újví szünetnap, névnap és egyéb alkalmi meglepetésekre ajándék vagy emléktárgy gyanánt. Az „Örök naptár” háromféle alakban kerül az olvasók elé. Hogy a kiadók a különböző kiadások példány beosztása iránt tájékozhassság magukat, az előfizetési árakat jóval alacsonyabba tették, mint a későbbi bolti árak lesznek. Nevezetesen Egy írtított példány előfizetési ára (bérmentes megküldéssel): 35 kr., izléses vászonkötésben 55 kr., velin papíron, barna, piros, kék vagy chamois színű pompás díszkötésben 85 kr. — Szives gyűjtőinknek 6 előfizető után egy tiszteletpéldányt nyújtunk. Gyűjtő-iveket a mű programjával együtt egy levelező-lapon nyilvánított óhajra bárkinek készséggel küld a kiadóhivatal. Mivel előreláthatólag tömeges megrendelések érkezenek a műre, hogy minden igénynek pontosan megfelelni lehessen, kérjük, a gyűjtőiveket és előfizetési pénzeket legkésőbb f. évi október hó végeig beküldeni, vagy a szerkesztő, vagy a kiadó nevére Szegeden, 1893. szeptember hóban Fürtös Testvérek könyvnyomdatulajdonosok, Szegeden, Br. Józsiakutca 8. az „Örök naptár” kiadói Bacsó Ferencz az, „Örök naptár” szerkesztője.

Mérsékeltáru fürdőjegyek

a csáktornyai gőz és kádfürdőbe, kaphatók **Fi-chel F-féle könyvkereskedésben.**

FELELŐS SZERKESZTŐ

MARGITAI JOZSEF

8 urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tičuće se sadržaja novina, naj se pošiljaju na ime Margitai Josefa urednika vu Čakovcu.

Isdateljstvo:

Kajšara Fischer Filipova kam se prodajata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i šal računaju.

na horvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki otijeden jedankrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Novi dani na Gasparicsev-spo- memik.

Prevod: 13 frt 75 kr.

1. Vu Prelogu na Sipos Karolyevom listu darovali su na novo:

lfj. Goricsanez József	50 kr.
Glavina András	50 "
Borbély István.	20 "
Verbancsics Ferencz	1 frt — "
Dr. Tamás János	50 "
Kovacsics Lajos	20 "
Safrancica Ferencz	15 "
Mattersdorfer Jakob	50 "
Zdelár József	50 "
Percsics Irma	20 "
Novák Ilka	20 "
Molnár István	1 frt — "
Hirschsohn S.	50 "
Krausz Béla Budapest	50 "
Gayer Lajos Ludbreg	2 frt — "
Schweizer Károly	50 "
Müller János	50 "
Kisfaludy Gyula Hodosán	50 "
Barsch Heinrick	50 "
Goricsanez Károly	40 "
Babics Nándor	20 "
Meszarics István	20 "
Mansuet Horvatek	30 "
Buczulics Sándor	50 "
Svággell N.	50 "
Sosterics Péter	20 "
Sosterics Pál	50 "
Sonnenwald S.	50 "

Skupa: 13 frt 75 kr.

Horváth Mihály	1 frt — kr.
Podvezanec György	50 "
Bózsek György	50 "
Misics Ferencz	20 "
Bartal György Szoboticza	1 frt — "
Ujlaky Bódi	20 "
Ebenspanger Lipót	1 frt — "
Glavina Pál	20 "
Malek István	50 "
Ujlaky Mária	50 "
Dolencsics Lukács	20 "
Hajdinyák Iván	50 "
Megyeresi Géza	50 "
Hrasztics István	20 "
Antolek György	50 "
Herzog József	50 "
Spitzer József	50 "
Spitzer Jakab	50 "
Horváth Pál	50 "
Strausz Béla	50 "
Tersánszky Gyula	1 frt — "
N. N.	20 "
Németh Gyula	40 "
Pongracsics Matek	20 "
Blazsincsics György	30 "
Miháczy János	40 "
Verbancsics N. Mura-Király	1 frt — "
Vizmathy Sándor Mura-Csány	20 "
Babics Gábor Mura-Vid	15 "
Öreg Vizmathy S. Bobicza	20 "
Balázs János	20 "
Dolno-Medjimurska Sparkassa	5 frt — "

Skupa 33 frt -- kr.

2. Pod dráva csánjsku notariášiju spada-
juće občine:

Dráva Csány	6 frt — kr,
Miksavár	50 "
Cseresnyés	50 "
Dráva Óhid	50 "
Édeskut	50 "
Nagyfalu	50 "
Zrinyifalva	50 "
Tótfalu	50 "
Dráva Magyaród	50 "

Skupa 10 frt — kr.

3. Občina Órség 1 frt.

4. Vu Štrigovi na Šoštarića Danielovom listu:

S. D.	1 frt — kr.
K. S.	50 "
F. K.	50 "
K. G. o. Desid	50 "

Skupa 2 frt 60 kr.

5. Na poseb:

Boda Imre mirov. inspektor iz Fehérvármegjije: „za spomenik mojega negdašnjega vernoga prijatelja“ 5 frt — kr.
Pecsornik Ignác 2 " — "
Kotter Martin plebánus 1 " — "
Paksy Győző učitelj 1 " — "
Liszky Sándor tiskar 50 "

Skupa 9 frt 50 kr.

ZABAVA.

L

Dobljena igra.

Nije tomu puno godinah, da je nekoliko seljakah svake večeri, pak daleko v noć utar, pri kartaj sedelo tak, pa kad je već pevec tri krat zapoiveval, oni se još nisu šakom u prsa, ali tim više po stolu tukli, više krat i do bieloga dana. Nad tim činom se njihove žene doma nisu baš jako veselile, a niti nije bilo veselja vriedno. Med ove je spadala i Katica. Njezin Joška, koj je prije pil dobar i štedljiv, bil je sada uvijek prvi med kartaj i zadnji domaj. Dobra Katica je na sve moguće načine ga probala od te strasti odvratiti: zdozra, zezla, s molbami i grožnjami, ali sve je bilo badava. Joška karte nije hotel pustiti.

Jedne večeri je Joška opet otišiel u krčmu, te se je kartal, kak da bi Paris gital. Katica je on dan imala belilo flak, kad i onak nije dobro z ženami se u pregovaranja zapuščati. Ona je rečene večeri bila trudna kak zemlja, te si je baš kanila na zuhko zasluženi počinek leći, kad na jedan krat pričme joj njezin pol godinji mali Štefek iz svega grla svoje navadne popevke popevati.

On je tak kričal, kak je samo iz onog svog malog požiračeca kričati mogel. Sirota Katica, kojoj su od zatrudnenosti oči same od sebe skup opadale, morala je sad, naravski, zkoz nuvat i diete čuvat.

„Sad nek sam Bog zna“ — zdhavala je ona — „kada dojdem u postelju, jer kad taj mali čvrček pričme kričati, tak neprestane na hitrom.“

Ovak je došlo devet, deset i jedenajst vur. Tri podpune vure je Katica sedela pri dietetu, zeleča ga na svaki mogući način vtičiti, ali sve je bilo badava. O njezinom mužu niti znahe — on je liepo mirno sedel u krčmi, te se je kartal.

I opet prodje jedna vura. Ona diete ziblje, nagovara ga, popeva mu, sve da bi nek zamuknul, ali sve je badava, diete kriči dalje — i sad vudri dvanajsta ura Polnoć!

Razsvietleni oblaki preko puta u krčmi, davali su za razmeti, da Joška još nemisli domov iti: I sad siromaška Katica zgubi trpljivnost. „Sad mi je sve jedno“ — veli ona odričite — „kad on neima z menom pomilovanje, neću niti ja z njim imati.“ Zatim vzeme diete, zamota ga dobro u topli poplun, hiti na se veliki rubac te ide i z-detetom van u noć — k krčmi, gde se njezin Joška s kartaj preliepo zabavlja.

Strastveno je tu igra „ein und zwanzig“ zavzimala čut kartajev. Oni su bili zadubljeni

u karte te su igrali kakti za život i sant, karte su samo po harstovom stolu plesale kakti tuča. Niti nisu spazili, kad su se na jedan krat bižna vrata odprla.

Joška je baš imal dobru kartu te je pri kupovanju druge, doviknul bankiru: „daj deseticu!“

U tom hipu se od odzad čez njega prigne njegova žena Katica, metne mu maloga Štefeka, koj je medjutim u poplunu zamotani zaspal, tik pod nos na stol i veli: „Kec srce! Joška.“

Za prvi hip je u sobi vladala tisiina osupnenja te se nije niti jedna rieč čula, ali zatim nastane smieh, da su se oblaki stepali. A kad se je mali Štefek na to prebudil i na sredini stola svoju navadnu popevku začel, bila je larma ješ vekša.

Kak pak je na to Joška hotel zkipeti te svoju ženu pogledal, došlo mu je ipak drugac u prsa. On joj nije mogel u oči gledati. Njezina sveta srditost i ogorenost na friškem mladem licu, skrb i dielo kakti namalano na njezinom obrazu' izpunjivanje svojih dužnostih naprama ovomu nemarnjaku i nevaljancu, visoko stojeć njezina osoba i strelovite oči uprte u preknoće, zlumpane i svoje dužnosti zaboraveće kartajke obraze, oduzele su mu rieč koja mu je u grlu zapela. A njezovim vriednim kameradom se je to isto godilo.

Dnešnji izkaz :

pod 1.	33	frt
pod 2.	10	"
pod 3.	1	"
pod 4.	2	50 kr.
pod 5.	9	50 "

Skupa 56 frt — kr.

Vu 30-tim broju „Medjimurja“ 24. ga septembra najzadnjič izkazano je bilo 86 frt 15 kr.

Vu vezdaznijim broju naših novin izkazano je 56 frt. Tak sve skupa izebralo se je 142 frt 15 kr.

Od ovih penez vu Čakovcu vu „Medjimurskoj Sparkassi“ je položeno 86 frt 45 kr., a vu Prilogu vu „Dolno-Medjimurskoj Sparkassi“ 55 frt 90 krov.

Dare za spomenik i na dalje prosimo !

S poštovanjem :

Odbor.

Orsački proračun za ljetu 1894.

Magjarski minister-prezeš koji takaj vodi posle ministeriuma za financije, predložil je pred par dnevi magjarskoj zastupničkoj hiži proračun za ljetu 1894 ostaju i tak i ov krat dosljedn navadi, da se magjarski proračun predlaže vu prvih sjednicah jesenskog parlamentarnog spravića, redovito prvlje, nego vu Austriji. I vezda je narodno zastupstvo po peti pat s gromkim odobravanjem pozdravilo bilanciju orsačkog gospodarstva, koja izkazuje mali doduše, ali s radostjum primljeni suficit, mesto kojega je još pred pet ljet izkazivan znati deficit. Taj suficit ima po gotovu veliku važnost, ako se ujedno vzeme obzir na zaključne račune za ljetu 1892., koji su zaključeni sa 30 milijunah suviška, pak s toga nije zevzema neopravdana nada (ufanje), da se hoće i gospodarstvo ljeta 1894. faktično zaključiti sa vnogo znatnijim viškom. Tak se ljudi lehko privćuju na bolše prilike. Pred šestimi ljetmi komaj se je smela nada (ufanje) izjaviti, da se bude ravnoteža vu magjarskom orsačkom gospodarstvu uzpos-

tavila, a denes je optimizam tak pričvršćen, ar je orsačkomu gospodarstvu vudren tak čvrst fundament, da se uz posmjeh prima neznaatna brojka suviška sa stalnim ufanjem, da faktičen rezultat neće biti ni vu kakvom razmeru sa svotom, kojom je prezasluzni magjarski minister financijah zaključil bilanci s dobro premišljenih narodno gospodarstvenih i financijalnih razlogah.

Redoviti prihodi (dohodki) za ljetu 1894. preračunani su na 416 milijunah, tojest pokazuju se za 132 milijunah vekši od ovoljetnih. Ov znatni prirast, koji vu glavnom odgovarja prirastu potrebnih izdatkov, nema se zahvaliti novim porezom (štibrom) nego naravnom razvisku narodnog gospodarstvenih i financijalnih zvi anjkov, kako se pokazuje vu zaključnih računih za ljetu 1892 i vu pritecanju ovoljetnih prihoda (dohodkov). Stoga prav i počiva proračun na jakom fundamentu. Povekšan prihodi, koji s celom skorom svotom pripadaju redovitim dohodkom, imaju karakter trajnog oporavljanja i unapređivanja orsačke gospodarstvene jakosti, a nisu nasilno izkombinovani, pak to i je najradostneši pojav vu novom, kak goder i vu ovoljetnom proračunu; ar dokazuje, da je nadošlo vrēme, gde se više neće zmišljavati novi terhi, novi porezni zvirjanki' kako se vse vekšim potrebočam doskočilo, nego se budu dovezdašnji zvirjanki izdašno podpirali, kak bi njihovo prirodno pojačavanje odgovarjalo prirodnom razvitku orsačkih potrebočah. Vu tom povodu smijemo očekivati, da hoće i reforma izravnih štibrah, kaj vu minister prezeš nazvešća, imati tu tendenciju, da se narodu olekšaju terhi, kaj proizhadjaju iz tih štibrah, pak i ako se nebi mogla pomjenjšati svota porezna, prilagodila se bude za sigurno razdelba tak, da reforma bude siromaškešemu ljudstvu od hasne.

Vekša revodna potreboča, koja prehadja 16¹/₂ milijunah, hasnuvala se bude s jednim delom na povekšanje činovničkih plačah prema novom zakonu, a vekšim delom na usavršavanje inštitucijah kod pojedinih resortah i na investicije. Vu tom pogledu prvo mesto zavzimlje ministerstvo trgovine, koje bude opet prek 5 milijunah više tre-

balo, nego ovoga ljeta, najviše za željeznice, koje se bude tak doiskrbele materijalom, da budu mogle zadovoljavati vse vekšima potrebuvanjim, a vu tom bude povodu postalo vse izdašneše i trajno vrelo (zviranjek) orsačkih prihoda (dohodkov). Ministerstvo financijah ima vekšu potreboču za 2-8, ministerstvo znuteršnjih poslov za 1-1, ministerstvo poljodelstva za 1-4, ministerstvo nastave (škole) za 0 815, ministerstvo pravosudja za 1-286 i nazadnje ministerstvo honvédsko za 1 450 milijunah. Vse te svote predstavljaju izdatke, koji se budu trošili ne samo na činovništvo, nego na stalno doterivanje i izgradjivanje dotičnih inštitucijah, anda izravno na hasen naroda.

Kad se poleg svih tih djelomično investicionalnih izdatkov vzeme vu obzir posebna rubrika narodnog gospodarstvenih investicijah, koja iznosi 16-31 milijunah, mora vsaki pravični priznati, da magjarski minister financijah i minister prezeš pri sastavljanju proračuna jednako pazi na narodno-gospodarstveni kak takaj i na fiskalni moment (cas), ter da vu tom povodu magjarsko orsačko gospodarstvo, koje se je još pred malimi ljetmi borilo s najvećšimi potežkočami, ide uprav sjajno budućnosti u susret. Stalnu bude osnovku toj budućnosti položiti, naravno, istom uspjesho izpeljana reforme valute, pak bude s toga s radostjum napunila svakog domorodca izvajja g ministra-prezeša, da njegovo nastojanje i vu tom pogleda već do vezda, poleg svih velikih potežkočah, koje prav vezda ladaju na peneznih tržištih ter su urodile s kvarnim disažiom, imalo rezultat, da je za Magjarsku potrebno zato nabavljeno, ter da bi Magjarska mogla već vezda odpočeti plaćanje vu gotovom.

KAJ JE NOVOGA ?

— Prosimo poštuvane naše predplatnike, naj nam na početku zadnjega fertalja predplatne zaostatke po pošti pošleju i predplate za novi fertal ponoviju. Cena naših novin je: Za jeden fertal 1 frt, za pol ljeta 2 frt.

Oni lepoj mladog Katici, u svojoj pripoznanog krivaji niti nisu mogli u lice poglednuti.

Joška je medjutim najspametneše napravil on vzeme svojega Štefeka na ruke, obrne se proti Katici i reče: „Žena, ti imaš prav, ovo je kec srđce, ovu igru si ti dobila, sad idemo zajedno domov“.

Oni ostali su bili takajše s tim zadovoljni i ovak je partiju Katica dobila, te je ista ostala za uvijek dobljena, jer Joška se više neje kartal.

II.

Česa se imamo bojati.

Jednoč su se po željeznici vozili raznovrstni putniki, tu su bili z bradami, golobrađi, stari, mladi, u uniformah i bez uniformah — onak pomešani svi u jednom vagonu. Nekoji su bili budoglednjaki te su izpod svojih dugih obrvah z očmi zbrivali, kak da su vragu iz maslenke vušli, drugi su opet bili ugodnoga lica, samo neufajući se u spomenek pustiti, sedeli su mirno svaki u kut naslonjen. vlak pak je svojom navadnom brzinom tekkel po željezniz svojih šinjah proti blišnjoj postaji.

Z vremenom medjutim, kak to već ide, započne med njimi razgovor, — početka

samo na kratkom pitanja i odgovori, ali po času su im se jeziki odvezali, te su rieči tekle kak iz rukava. Jedni su ovo mislili te pripovedali a tretji, koji su najmanje ili nikaj mislili, oni su najviše pripovedali.

Bilo je med njimi najme puno mladih biblavcev, kakovih je na putovanjih dosta moći najti, koji su svojim pripovedanjem sve zaglušili i svojom se mudrostjum i znanjem hvalili, da im je iz svake gumbave luknjice na kaputu, dva riefa duga znanost van lukala te su sa svojim, tobož novim znanjem, na toliko visoko išli, da bi človek mislil, ovi su sve znanosti sveta zlicum pojeli.

Ovi mladi su anda kanili svojom bahatostjum i neslanimi kaj kakovimi dosietkami celo družto zabavljati te su svoju muževnost i gjejernost najprije na red metnuli.

„Ja se nebojim nikoga“ — reče jedan — „te nemrem pojmiti, česa bi se i nek bojal. Na vraga nevierujem, a Bog — ako ga ima“ — primetne vrlo mudro — „On pak meni mir da, kak i ja njemu mir dam; dakle se niti njega nebojim“. I to su mu njegovi pajdaši povladili veleć: da on, koj je pravi junak, se nesme niti Boga niti vraga bojati.

U kutu vagona je sedel jedan već pristar gradjan, koj je je taj bogumrzi razgovor s prezirom ali mirno poslušal, Kad

su to naši dečešinski junaki opazili, prestali su se ne samo Boga i vraga bojati, nego i uljudnog ponašanja, te su se onak u svojoj drzovitosti i neotesanosti približili rešenomu gradjanu, pak su ga bezobrazno zapitali: „A dragi prijatelj; jeli se vi koga bojite?“

Gradjan njim odrešito odgovori: „Ja se bojim Boga i svakoga onoga človeka, koj se Boga neboji, jer od takovih, koji se Boga neboje, moći je svaki zločin svaku minutu očekivati.“

Dečki su dobili po svojih bezbožnih lampah, te su od onog hipa zamuknuli.

III.

Nenadani odgovor.

Jedan dijak je išel kesno po noći malo pripit iz krcme domov, te je po vulici iz svega grla onu dijačku popevku: „Gaudeamus igitur juvenes dum summus“ popeval.

Stražar mu dojde naproti, i hoteći ga opomenuti, da nelarma po vulici tak kesno i nebudi spavajuće, reče: „Kaj to popevanje, sad od noći znamenuje?“

„Pustite me najpredi, da, da sporevam, onda vam iclu popevku na horvatski prevedem.“ — Odgovori dijak.

Em. Kollay.

Nadvojvoda Albrecht prajzki general-feldmaršal

28. septembra javil nam je telegraf iz Berlina, da je cesar Vilim nadvojvodu Albrehta, prajzskog vrhovnog nadzornika car. i kr. vojske imanuvao prajzkim general-feldmaršalom; ovom visokom odlikom hotel je cesar Vilim dati izraza pobratimstvu pobratimstvu oružja i čvrstoj svezi, koja spaja Nemačku (Prajzku) s našom monarkijom. Vezda je nadvojvoda Albrecht vlastnik 44. pješ. regim., — 5. kan. reg. i 4. dragunske regim. u austro-magjarskoj vojski, 5. chevalegerske reg. u bavarškoj vojski, 3. grenadirske regim. u prajzkoj vojski, 14. dragunske i 83. pješ. regim. u ruskoj vojski, general feldmaršal u austro-magjarskoj, ruskoj i prajzkoj vojski.

Vu prajzkoj vojski još vezda su general feldmaršali: Saski kralj Albert, grof Blumenfeld, princ Gjurio Saski, i princ Albert prajzki. General-obrstari sa rangom general-feldmaršala jesu: Fridrik velevojvoda badenski, vitez Pape, Karl Aleksander velevojvoda Sachsen-Weimarski, knez Bismark i baron Loë.

Dobiček magjarske vlade od konverzije

Po podatkih, koje je minister prezeš dr. Wekerle u svom govoru vetomane priobčil, more se s potpunom stalnošću brojno označiti dobiček, kaj ga je magjarski kormanj polučil konverzijom. Dobiček iznosi u glavnici 72 milijuna forinti, od kojih je minister 12 milijunov forinti u zlatu na cilj regulacije valute realizoval. Priostaje anda još 60 milijunah forinti ulozenih u zlatu.

Torontalski bogataši.

Listina virilistah za varmegjinsku skupšćinu varmegji jetorontalske izkajužuju najvećše bogataše vu celoj Magjarskoj. Prvih dvadeset virilistah plaća za jedno ljeto poreza (štiber, porezja) 373.684 forinta. Glavni virilisti jesu: grof Andraš Csekonic sa 91.908 for., grof Feliks Harnoncourt sa 50.359 for., grof Eugen Karátsonyi sa 28.789 for., vojvode Robert od Parme sa 24.347 forintih. Jakob Hass sa 21.675 for., Ludvig Deutsch sa 21.675 for., grof L. Pejacevseh sa 18.600 for., grof August Zichy sa 12.633 for., Ignac Csávossy sa 12.192 for. i grof Kálmán Nákó sa 11.262 for godišnjeg poreza.

Odkrivene zlatni rude.

Jedne novine javljaju iz Viktorije vu Britskoj Kolumbiji, da su kod Albernia na zahodnoj obali otoka Vancouvera odkrili vrlo zlatonosni rudnik. Po službenom probanju ima vu jednoj tonu bjelulka za 100 do 2000 dolarah zлата.

Krive (folišne) petdesetače banjke.

Kak doznajemo, blagajna (kasa) poš-tanskoga ravnateljstva vu Zagrebu dobila je zadnjih dnevoj od nekojih poš-tarskih uredov folišnih petdesetačah. Te folišne petdesetače spotvorene su tak dobro, da se od pravih na prvi pogled komaj moreju razpoznati. Folišnim banjкам je papir nekaj deblješi nego pravim, onda imaju na nem-koj strani teksta gori vu obrubu reč forint na mesto Gulden, zatim vu tekstu po sredini note reč angenemmen na mesto angenommen. Sumnja se, da fe fabrika tih folišnih petdesetačah vu inozemstvu pak da jih stanoviti inozemni trgovci, kojih dohadjaju vu Horvatsku i Slavoniju, ovde razpačavaju. Pazljivo činimo ljudstvo, nek se čuva ove vkanjivosti.

Uvoz zlata i srebru vu Austrô-Magjarsku.

Trgovečki ezultati austro-magjarskog orsačkog područja, koji predleže do konca

	1892.	1893.	
Zlata, sirovog	12.055	47.827	+ 35.772
Zlata, starog lomljenog	499	7.364	+ 6.865
Zlatnih penez	15.480	44.860	+ 29.380
Skupa	123.034	100.051	72.017
Srebra, sirovog	66.939	34.890	— 32.049
Srebra starog, lomljenog	181	80	— 101
Srebrnih penez	56.470	56.700	130
Skupa	123.690	91.670	— 32.020

Prema tomu narasel je uvoz zlata za 72.017 kilogramov, dočim je uvoz srebra spal za 32.0200 kilogramov, zevsema suglasno s razvitkom odnošajah, koji su nastali s reformami valute.

Kokot (pevec) vu kaputu.

Vu Beču je vezda priredjena izložba peradi (pernatih živinah), vu koju je iz Magjarske poslan i jedan kokot, koj na celom telu neima niti jednoga pera. Kokot je zevsema zdrav i vesel, — ali su mu morali dati napraviti opravu, da ga za mrzlih noćih obćuvaju od nahlade.

Kratke novosti.

Drugi prezeš kr. kurije vu Budimpe ti, tajni savjetnik Daruváry Alajoš, koj je vezda 71 ljeto star, zaprosil je zarad svoje starosti penziju.

Kolera vu Palermu raste, Dneva 25. i 26. septembra do poldan zbatežalo je ondi 46 ljudih od kojih je 18 vumrlo. — Vu Livorno zbatežalo je 33, vumrlo 16 ljudi. — Od zadnjih vēstih iz Rusije zbatežalo je ondi meseca septembra od kolere 4230 ljudih, a vumrlo 1570. — Iz Budimpešte pišeju: Kolera vu pokrajini henja, ali zalibože ovi raste. Včera je vu pokrajini bilo samo vu 7 obćinah po dva pripečanja kolere vu vsakoj, a vu Budimpešti 7 zbatežanih i 3 mrtvi.

Vu ablegatskom spravišću predložil je minister predsjednik Wekerle proračun za ljeto 1894. i zaključne račune za minulo ljeto. Člokupni izdatek preračunan je na 464.992.254 for., dohodek na 465.003.942 for.

Tonika.

(Pripovest.)

Napisal Aloisius Kralj.

Ponašil: J. K.

I.

Něje tomu dugo vremena, da je u Čakovcu zivil Jurko Božar. U živahno julici našeg varoša imal je krčmu, koja mu je u zimi i lěti mnogo donášala. Kakti brižen i marljiv čověk, priskrbel si je za kratko vrěme — poleg nekaj zemljišta, kaj su je žena prinđla — gorice, te vezida ne veliku nego priličnu i pomodelu hižu, u koj je živil. Kakti čověk vugodnog tělesnog sastava, a blagog nutrašnjeg prikazivanja, bil je vrlo obljubljen. Stranski iz obljižnjih mjestah, kak i seljani, sve bi to pri Jurku ođšđalo i postajalo, kakti pri pravom poštenjaku. Gđa bi se gđo zabrinul zbog kakvog naplaćivanja, te mu ne bilo moguće to izravnati, nagnu je on k Jurki, koji bi mu po poznanom poštenju namah utěšenje podal. I tak si je naš pribavi, kaj s dobrimi prihodi krčme, kaj pak s interesi, titulu: dobro stojećí čověk.

Čisto srce i blaga duša Jurkove žene, doprinašala je valiki dělu prilog lěpomu i zadovolnomu življenomu življenju. Jedino jim vrěme bilo je veselim, vidljivim vezom sincić, koji jim umrě u osmoj godini. Ta nesreća, s crnim ruhom oboleče dušu tngujućih roditeljah a osobito slabe naravi ženi Jurkovej, postajase od žalujućeg tog događaja sve mračniji dani, dok najpotlje i sama, posle lěto danah, postane sušičava do granice življenja. To je stoprv bil težki udarec sreću i duši Jurka, koj je ljubil svoju ženu, kak se samo pomisliti more. Ali drugoga něje bilo, morala se podnositi bol i rana, kak je god težka bila.

Makar je ljudsko srce puno tuge, kakti oblačna noć tuine, iza dvěju lět mora se čustvo premenit. Pak i pri Jurku je tak bilo, koj se je već drugog lěta gđa gđa glasno

zmislil, te izdahnuvši, odtisnu: „Ah bila je lehka zemlja.“

On je medtim gospodaril brižno i marljivo, i posel išel mu od ruke, kak i prije. A da leže preboli ranu, razlog je bilo, da je kuhinske i druge ženske posle obavljala osamnajst lětna devojka: Tonika.

II.

U selu, nedaleko od Čakovca živila je jako snuždena, grbava, nakažena žena sa lepticom kćerkom od deset let. Siromašna ta žena něje imala nikoga zvan toga dėteta, s kojim je bila, kak je nagrdjena unavrećena.

Širota žena, da prehrani sjebe i dėtete, nosila bi u Čakovec tudje povrteje na prodaj, da koj krajcar, ili jajec, ili česa od vlastnika dobi. I hranila se odtog posla črez lěto po nešto, ali u zimi, kaj bude? Obrne se anda k jednomu pekaru, noseć na trg propavat pečivo. I gđa je jedenput onamo, tu ti nesreća! Kak je od jutra čvrsto bilo slednilo padne nevoljna s korpom na glavi, prebije si rame a nogu pretrgce. Dugo je ležala u tom betegu, živeć od milosti seljanah, koji joj po njenoj kćerki hranu su pošiljali. A gđa je ozdravila, kaj aa započne? Za nikakvo dėtete něje sposobna; — odlučil anda od vrat do vrat kucat, skupljajuć dare.

(Drugiput dalje.)

Cena žitka. — Gabona arak.

I m-mázsa.	I m-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	6.50	75
Zab	Zob	6	— 6.30
Rozs	HRŽ	5	— 5.50
Kukoricza 6	Kuruza stari	5	40
" uj	" novi	5	20
Árpa	Jčmen	5.50	— 6.
Fehér bab	Gráh beli	5	30
Sárga "	" žuti	4	30
Vegyes "	" změšan	4	20

LOTERIJA

Buda, 1-ga oktobra 1893.

19 44 87 34 20

VASUTI MENETREND

CSAKTORNANYAN.

Indul	Napszaka	Óra	Pé- ter	Gyors- pósta- és vegyesvonat
Kanizsa felé	Reggel	4 44		gyorsv.
	Délben	11 39		postav.
	Éjjel	10 07		"
Pragerhof felé	Reggel	6 22		"
	Délután	4 15		"
	Éjjel	1 17		gyorsv.
Zágráb felé	Reggel	6 50		vegyesv.
	Délután	4 20		"
	Éjjel	10 17		"
Varasdig	Délben	11 44		"
	Reggel	5 05		"
	Délután	4 30		"
Egerszeg felé	Reggel	4 30		"
	Délután	4 30		"
	Éjjel	10 17		"
Érkezik				
Kanizsa felől	Reggel	6 14		postav.
	Délután	4 01		"
	Éjjel	1 14		gyorsv.
Pragerhof felől	Reggel	4 41		"
	Délben	11 29		postav.
	Éjjel	9 55		"
Zágráb felől	Reggel	4 31		vegyesv.
	Délelőtt	11 17		"
	Délután	3 59		"
Egerszeg felől	Este	9 30		"
	Délelőtt	9 30		"
	Este	9 40		"

NYILTÉR*

Egészselyem, mintázott Foulárdokat (mintegy 450 különböző fajban) méterenként 85 krtól 3 frt 65 krig, valamint fekete, fehér és színes selyemszövetek 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, koczkás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240féle diszpozitó és 2000 különböző szín s árnyalatban) szállít póstabér és vámmentesen Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták póstafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

ODGOVORNI UREDNIK

MARGITAI JOZSEF

Glavni surednik

GLÁD FERENCZ

Hirdetések.

Minden ember részére fontos új találmány kétségtelenül az

általános folttisztító szappan

a rózsával

Használatban a világ legjobb és legolcsóbb folttisztító szere, a egy házban sem hiányozhat. E folttisztító szer előnye a többi hasonló gyártmány fölött, hogy még koczikendősöt, kátrányt, olajestéket és izadmány foltokat — általában minden foltot — eltávolít annélkül, hogy az néhány nap múlva ismét látható volna, — olcsó ára is (20 kr. drbja) bizonyára mindenkit arra fog indítani, hogy e szerrel ruháit, szőnyegeit, butorszöveget stb. hosszú ideig tiszta és használható állapotban tartsa.

Kapható milder ósmertebb fűszer, rővidáru és vegyes kereskedésben. Csáktornany: Strahia Testvérek és Heinrich Miksa urak üzletében. Nagy-Kanizsán: Fesselhofer J.-nél. Ismét eladók részére nagybani elárúsításra — kellő jutalék mellett — VISNYA SÁNDOR által, PÉCS. 863 7—10

489 szám v 1893.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében közhíré teszi, hogy a perlaki kir. járásbíróóság 1893. évi 3608/p93 számú végzése következtében Werkner Mihály bpesti ügyvéd által képviselt Rosenzweig Samuel bpesti lakos javára Gruntner Lajos és neje perlaki lakosok ellen 627 frt 87 kr. s jár. erejéig fogantsított ki-elégítési végrehajtás útján lefoglalt és 303 frt 14 kr-ra becsült 64 drb, különféle férfi és gyermek kabát, 5 drb. mellény, 16 drb. nadrág, 30 méter kabát bélés 79 és fél méter kalmuk, 14 méter parket, 1 méter plüss, 1 drb. varrógép, 1 drb. ponyva és sátorfa, 2 drb. láda, szobabutorok és fali képek álló ingóságok alperesek kérelmük folytán nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. bíróság 3675/p 1893. számú végzése folytán 627 frt 87 tőkekövetelés, ennek és pedig 236 frt 67 kr. után 1893. évi márczius 24-én 391 frt 20 kr. után 1893. évi ápril hó 24. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 61 frt 65 krtban bírósággal már megállapított költségek erejéig Perlakon alperesek lakásán leendő eszközzésére

1893. évi október hó 13. napjának délutáni 2 órája

határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel bivatnak meg, hogy az éritett ingóságok az 1881. évi KX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében képzpznfzetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni

Kelt Perlakon, 1893. évi szeptember hó 29. napján.

Stern Frigyes,

887 1—1

kir. bírósági végrehajtó.

Burgonya eladás.

*

Sárga — homokföldben termelt — kitünő minőségű

BURGONYA

nagyban és kicsinyben — az egész idényen át jutányos áron kapható

Strahia testvérek

885 1—2 üzletében

Csáktornyan.

Eszenciákat

rum, cognac, mindennemű szesz italok, asztali likörök é különlegességek azonnali elkészítésére a legkittűnőbb minőségben szállítok.

Azonfelül ajánlok 80 fokú, vegyileg tiszta ezeteszeneciát kellemes ízű boreczet és közönséges ecetek gyártásához. Leírások és használati utasítások ingyen mellékeltek.

Kiváló eredményért kezeskedek.

Árlapot bérmentve küldök.

Pollák Károly Fülöp

Eszenciák - különlegességek gyára

8783—50

PRÁG.

Megbízható ügynökök kerestetnek.

Vendéglősök és birtokosok figyelmébe!

Készletünk tulbósége folytán

11 frt. 11 áruljuk
eredeti dalmát

fekete boraink

hektoliterjét a Körös—križevaci vasuti állomásra szállítva,
A bor valódságúért és jó minőségeért szavatolunk.

Tiz hektoliteren tulterjedő megrendeléseknél

árendeményt

adunk.

Minták kívánatra ingyen és bérmentve

872 5—12

küldetnek.

Breyer Sándor és fiai

bornagykereskedők

Körös—Križevae.

Krémárom i gospodarom vu pažnju!

Pokehdob imamo vno go vina skupljeno,

po 11 frt. trizimo hektoliter

naravskog dalmatskog

črnog vina

i vu to cienu na körös—križevaci kolodvor postavimo.

Za pravost i dobru kakvošu vina dobrostojtimo.

Koj od deset hektolitrov više kupi njemu budemo još

faleše računali.

Muštre gdo hoće, more zabadava dobiti

Breyer Sándor i sini

veliki trgovci s vinom

vu Križevci.

TOKAJI COGNAC.

890 1-5

Első tokaji Cognac gyár.

Első tokaji Cognac gyár.

Tiszta borkivonat.

Minőség felülmulhatatlan.

Csak akkor valódi ha Tokaj város czimerevel és beégetett dugaszszal, van! ellátva.

Főraktár:

Strahia testvéreknél Csáktornyan.

Árverési hirdetés.

Jurcsevecz község képviselő-testületének f. évi október hó 2-án hozott határozata folytán ezennel közhírré tételik, miszerint a község tulajdonát képező

korcsma épület

a hozzá tartozó **melléképület** és egy hold **házi kerttel** együtt

folyó évi október hó 15. napján délután 2 órákor

a **szoboticzai** körjegyzői irodába ezennel kitűzetik, a mely napra és időre az árverezni szándékozók ezenel meghívatnak.

Az árverési feltételek a szoboticzai körjegyzői irodában bármikor megtekinthetők.

Kelt Jurcseveczen, 1893. évi október hó 2-án.

Bartal György

körjegyző

Novák István

889 1-1

biró.

Árverési hirdetés.

Szoboticza község képviselő-testületének folyó évi október hó 2-án hozott határozata folytán a község tulajdonát képező **Benkoveczy** községben lévő **bikesi**

korcsmaépület a hozzá tartozó melléképülettel együtt

folyó évi október hó 15. napjának délutáni 3 órákor a szoboticzai körjegyzői irodában 1894. évi január hó 1-től 1895. évig terjedő időre **haszonbérbe** kiadatik, mely napról és időről az árverezni szándékozók ezennel értesítettek. Az árverési feltételek a szoboticzai körjegyzői irodában bármikor megtekinthetők. Kelt Szoboticzán, 1893. évi október hó 3-án.

Bartal György körjegyző.

888 1-1

Koczián József biró.

Magyar vörös kereszt sorsjegyek.

Főnyeremény 10.000 frt.

Huzás október 31-én.

Bank és váltó-üzlet

3% os földhitel sorsjegyek.

II-ik kibocsájtás.

Főnyeremény 50.000 frt.

Huzás novemb. 6-án.

GRÜN WALD és SCHWARZ

VARAZSDON, BOLT UTCZA.

3% os szerb 100 frcos sorsjegyek.

Főnyeremény 90.000 franc.

Huzás október 14-én.

Jó szív sorsjegyek.

Főnyeremény 20.000 forint.

Huzás október 16-án.

IGÉRVÉNYEK

minden húzáshoz.

*

Tőzsdei ügyletek

közvetítettek.

Olasz vörös kereszt sorsjegyek

Főnyeremény 100.000 lira.

Huzás november 2-án.

Vásár és elad mindennemű érték-papírokat, u. m. sorsjegyeket, járadékokat, zálogleveket, részvények és kölcsönöket ugyszintén arany és ezüst pénzeket.

Kölcsön értékpapírokra teljes árfolyamértékig.

Sorsjegyek eladása részletfizetésre.

Sorsolási veszteségek ellen való biztosítás.

Kisorsolandó értékek nyilvántartása.

Tudakozódásokra pontosan felelünk és minden megbízást a legmáltányosabban eszkozlünk.